

Wspomaganie rozwoju umiejętności obywateli w obliczu zmian

Świat się zmienia, a wraz z nim rynek pracy, głównie za sprawą szybkiej transformacji cyfrowej, nowych technologii, zmian klimatu, globalizacji i zmian demograficznych. Pandemia koronawirusa przyspieszyła ten proces i przesunęła punkt ciężkości polityki i działań publicznych. Aby umożliwić odbudowę po pandemii COVID-19, UE opracowała kompleksowy pakiet, który łączy wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 z nadzwyczajnym funduszem odbudowy, Next Generation EU. Przewiduje on m.in. inwestycje w transformację ekologiczną i cyfrową¹.

Biorąc pod uwagę te dalekosiężne przemiany, UE i jej państwa członkowskie podejmują działania mające na celu wzmocnienie pozycji obywateli w obliczu zmian i wykorzystanie ewentualnych korzyści, również poprzez zapewnienie im dostępu do systematycznego podnoszenia kwalifikacji i przekwalifikowania zawodowego oraz wspieranie zatrudnienia. Na szczeblu polityki obserwujemy silną synergię różnych rodzajów środków, w tym zachęt finansowych, poradnictwa, walidacji i programów środowiskowych, co ma również na celu wspierać ustawiczne kształcenie wszystkich dorosłych.

Nowa unijna polityka w zakresie VET i umiejętności koncentruje się obecnie w większym stopniu na ustawicznym kształceniu i szkoleniu zawodowym (CVET), co jest widoczne zwłaszcza w pakcie na rzecz umiejętności. Kultura uczenia się przez całe życie oraz systemy zarządzania CVET mają być nową standardową ścieżką dla wszystkich osób dorosłych. Potrzebni będą również wysoko wykwalifikowani nauczyciele, trenerzy, instruktorzy. Wyzwaniem staje się także potrzeba ciągłego gromadzenia informacji na temat niespotykanej wcześniej przemiany zestawów umiejętności potrzebnych na rynku pracy dziś i w przyszłości. Europejski program na rzecz umiejętności z 2020 r. (European Skills Agenda 2020)² wyraźnie wskazuje na potrzebę usprawnienia sposobów gromadzenia informacji na temat umiejętności

¹ Na podstawie: Nota Informacyjna CEDEFOP, ISSN 1977-8007. Grudzień 2020 oraz Styczeń 2021.

² Europejski program na rzecz umiejętności służący zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności – <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0274&>

oraz zwiększenia ich przydatności dla poszczególnych osób. Niezwykle ważne jest również rozwijanie umiejętności kierowania karierą, która jest istotną częścią poradnictwa i doradztwa zawodowego. Umiejętności te mają coraz większe znaczenie na dzisiejszych rynkach pracy, gdzie obywatele stają w obliczu trudnych przemian i wielorakich zagrożeń, a ich ścieżka rozwoju zawodowego i edukacyjnego staje się dłuższa i bardziej wielokierunkowa.

W drugim tomie czasopisma oferujemy artykuły prezentujące wyniki badań teoretycznych i empirycznych m.in. z akcentem międzynarodowym skierowanym na kształcenie w miejscu pracy (B. Sloka, I. Buligina) oraz ocenę umiejętności w narodowych konkursach (M. Kowalska, M. Knais). W rozdziale „Uczenie się dorosłych” możemy zapoznać się ze zbiorem monotematycznych artykułów dotyczących efektywności wsparcia dla osób opuszczających jednostki penitencjarne (K. Gucwa-Porębska) oraz ilustrujących wynik badań prowadzonych z udziałem osadzonych, w kontekście ich edukacji kulturalnej (B. Nowak) oraz nauczania i dokształcania (G. Wieczorek).

Polecam również czytelnikom artykuł z obszaru edukacji zdrowotnej (S. Koziulec, J. Jakimiak, K. Marszałek, M. Humaj-Grysztar, R. Madetko), w którym ukazana jest rola położnej jako edukatora zdrowotnego. Położna poprzez edukację przygotowuje do rodzicielstwa, włącznie z poradnictwem na temat higieny i żywienia. Jak podkreślają autorki, ważnym aspektem są metody wykorzystywane przez położne w edukacji zdrowotnej.

Czytelników zainteresowanych projektowaniem programów nauczania zachęcam do zapoznania się z artykułem (R. Ceglarek), w którym możemy, z dłuższej perspektywy czasu „zerknąć” na teoretyczne podstawy tworzenia programów nauczania w polskiej pedagogice w latach 1918–1939.

W rozdziale „Konferencje, recenzje, informacje” zapowiadamy m.in. dwa wydarzenia:

- IX Międzynarodową Konferencję Naukową pt. „Na pograniczach kultur i narodów: Swoi – Obcy – Inni”, której organizatorami 16–18 września są Uczelnia Państwowa im. Jana Grodka w Sanoku oraz Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie.
- IV Kongres Edukacji (Nowe perspektywy. Szersze horyzonty. Erasmus+ | EKS 2021–2027) organizowany 30 września 2021 przez Narodową Agencję Programu Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności w Polsce roku w formule online.

Supporting the development of skills in the face of change

The labor market is changing mainly due to rapid digital transformation, new technologies, climate change, globalization and demographic change. The coronavirus pandemic accelerated this process and shifted the focus of public policy and action. To enable recovery from the COVID-19 pandemic, the EU has developed a comprehensive package that combines the 2021–2027 long-term EU budget with the NextGenerationEU emergency recovery fund. It provides for investment in ecological and digital transformation.

The new EU VET and skills policy now focuses on Continuing Vocational Education and Training (CVET), especially in the Skills Pact. Lifelong learning and CVET management systems are to be a new path for all adults. Highly qualified teachers, trainers and instructors will also be needed. Another challenge is the need to continuously gather information on the unprecedented transformation of skills needed in the labor market today and in the future. The 2020 European Skills Agenda clearly demonstrates the need to improve the way information on skills is collected and made relevant to individuals. It is also significant to develop career management skills, which are an essential part of career guidance and counseling. These skills are of increasing importance in today's labor markets, where people are faced with changes and multiple threats, and their career and educational paths are becoming longer and multi-directional.

In the second volume of the journal, we offer articles that present the results of theoretical and empirical research with an international focus on training in the workplace (B. Sloka, I. Buligina) and the assessment of skills in national competitions (M. Kowalska, M. Knais). In the chapter "Adult learning" there are monothematic articles on the effectiveness of support for people leaving penitentiary institutions (K. Gucwa-Porębska) and illustrating the results of research conducted with the participation of prisoners in the context of their cultural education (B. Nowak) and teaching and training (G. Wieczorek).

I also recommend an article on health education (S. Kozielec, J. Jakimiak, K. Marszałek, M. Humaj-Grysztar, R. Madetko) that shows the role of a midwife as a health educator. Readers interested in designing curricula are encouraged to read the article (R. Ceglarek) which contains information about the theoretical foundations of curriculum development in Polish pedagogy in the years 1918–1939.